

DEN ØKONOMISKE VEKSTEN I KINA – RUSK I MASKINERIET?

1. BAKGRUNN

2. HVA SKJER I MIDTENS RIKE?

3. RUSK I MASKINERIET?

BAKGRUNN

Vanskelige temaer i tiden:

- *Verdens finansmarkeder i ferd med å kollapse?*
- *Spennende valg i USA*
- *Kina som fremvoksende stormakt*
- *India får avtale om import av uran*
- *Ny president i Pakistan*
- *Ny statsminister i Japan*
- *Russland til krig i Kaukasus*
- *Miljøkrise – smelter Nordpolen?*
- *Doha-runden kollapse*
- *Oljeprisen hopper opp og ned som en jo – jo*

FINANSKRISEN I AMERIKA

- ***Startet i august 2007***

 - **Subprime lån som ikke betjener**

 - Tap og omfordeling av formue
 - Hvordan blir konsekvensene for løpende produksjon?

- ***Bakgrunn: Salg av lån til mange som ikke burde hatt dem***

 - Uegnet regelverk

 - Dårlig kontroll

 - Feil incentiver

 - Griskhet

 - Fem toppsjefene i Fannie Mae har de siste fem årene fått utbetalt 199 millioner dollar. Opsjoner i Amerika – too much of a good thing?

- ***Hva har hendt?***

- Bear Stearns
- Freddie Mac and Fannie Mae
- Lehman Brothers
- AIG, Cheap credit protection to regulated entities
- 700 mrd. USD til "Banksikringsfond"
- Merrill Lynch, Goldman Sachs og Morgan Stanley blir forretningsbanker

- ***Hvem tar tapene?***

- Aksjonærene
- Fordringshaverne (innenlandske / utenlandske)
- Skattebetalerne i Amerika
- Inflasjon som skatt

- **Hvor stor tap?**

- 800 milliarder hittil på subprime
- Kanskje det dobbelte, dvs. vel 10 % av Amerikas BNP
- Kina, slutten av 1990-tallet, nær 50% av BNP i lån som ikke ble betjent i bankene

- **Historiske paralleller**

- Amerika 1929 - 1933
- Japan 1988 – 2000
- Norge 1990 – 1992

- **Grunnleggende utfordring:**

Evnen det amerikanske samfunnet har til å fordele tapene for deretter å komme videre – business as usual

Spredd seg til Europa. Bra krisepakke i EU forrige helg.

Norges Bank på banen. Oppgave: Få interbankmarkedet til å fungere. Være forsiktige med å presse for mye på bankene til å sette renten ned.

HVA SKJER I MIDTENS RIKE?

- ***Det kinesiske prosjektet består i å gjenvinne stolthet, prestisje og posisjon i verden***
- ***Føler seg urettferdig behandlet***
 - 1840: Opiumskrigen
 - Krig med Japan
- ***Nasjonalisme – ikke kommunisme – som bærende ideologi***
 - Taiwan og Tibet blir vanskelig å håndtere
- ***Kina som fremvoksende makt som truer den eksisterende verdensorden?***
 - Tyskland og 1.verdenskrig
 - Athen og Sparta, Peloponneskrigen

- ***Deng Xiaoping***

- Åpne opp og reformere
- Ikke true eksisterende verdensorden – men utnytte den
- 2001, med i WTO

- ***Endret sammensetning i etterspørende "Harmonious Society"***

- Privat og offentlig konsum tar større ansvar for veksten
- Fortsatt appresiering av RMB
(fra 8.28 RMB = 1 USD i juli 2005 til 6.82 RMB = 1 USD i dag)

- ***Veksten holder seg i mange år til***

- Kapital
- Arbeidskraft
- Teknologi
- Økt produksjon av tjenester
 - Helse
 - Utdanning

Kina blir gammelt før det blir rikt

Kina – en status quo nasjon

Det er ikke USA – siden

Sovjetunionens sammenbrudd

Gjelder for Vesten å oppføre seg slik at Kina også er en status quo nasjon når landet – om kanskje 30-40 år er en virkelig mektig nasjon.

”f we treat China as an enemy, it may become one”

Kina har mye tørt krutt

I dagens bilde med manglende etterspørsel både i USA og på Island, står Kina klar til å øke offentlige utgifter. Vil gi økt privat etterspørsel om folk føler at staten tar noe større ansvar for skole, helse og pensjon. Vekst basert på konsum tar gradvis over for vekst basert på eksport. Vil la RMB fortsette sin appresieringslinje.

RUSK I MASKINERIEET?

- *Hvor stabil er Kina rent politisk?*
- *Markedsøkonomi betyr valg mellom alternativer – vil noe tilsvarende tvinge seg frem i politikken?*
- *Kina har mer demokrati enn Russland*
- *Utfordring: Rule og Law samtidig som CCP beholder sin monopolmakt.*
- *Demokrati med kinesiske kjennetegn – er det noe slik vi vil få?*